

Dezinformacije: kako jih prepoznati in se boriti proti njim

KAJ

so dezinformacije?

KAKO

delujejo?

KAKO

naj se odzovem?

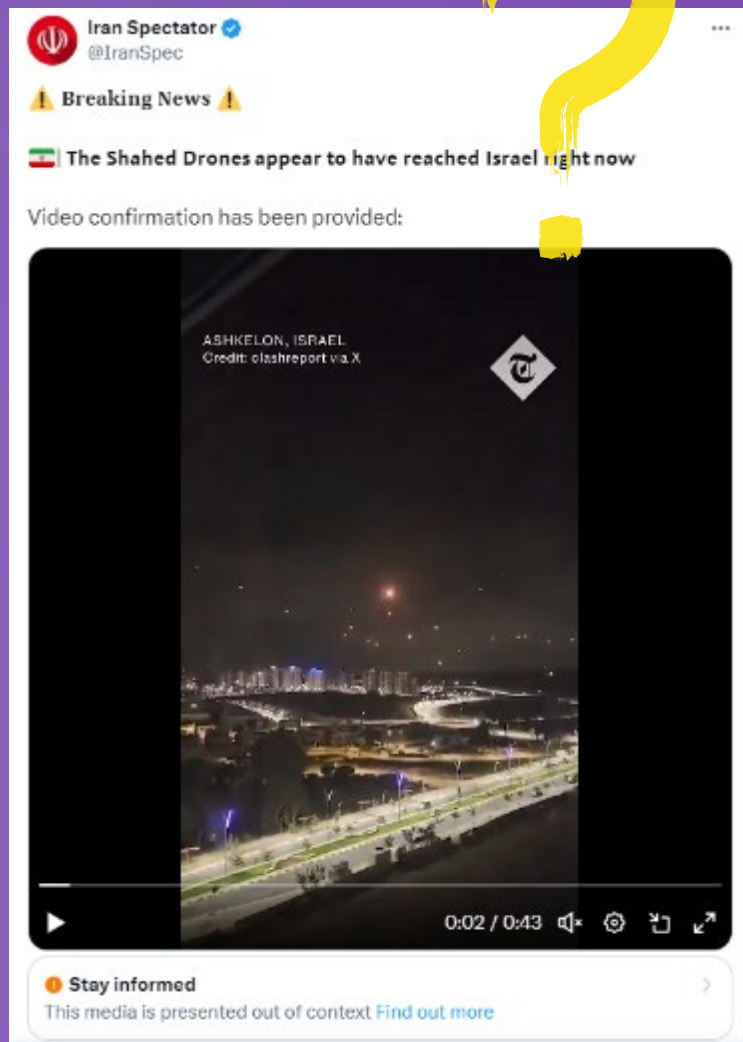

DEL 1

Kaj so dezinformacije?

Del 1: Kaj so dezinformacije?

ZAKAJ bi nekdo širil informacije, ki niso resnične?

- Ker gre za šalo
- Ker jim verjame
- Ker želi ljudi zavesti

- Satira/humor
- Napačne informacije
- Dezinformacije

Papež v prešitem plašču
znamke Balenciaga

→ Humor

„5G povzročil in širil koronavirus“

Izkoriščanje:

- obstoječih teorij zarote o domnevnih učinkih 5G na zdravje;
- negotovosti in strahu na začetku pandemije.

Posledice:

- vandalizem postaj za 5G;
- motnje telekomunikacijskih storitev;
- nadlegovanje zaposlenih v telekomunikacijskih službah.

➔ **Napačne informacije**

Del 1: Kaj so dezinformacije?

Sem mama iz Odese v Ukrajini.

Sem podpredsednica ruske verske fundacije.

Sem odvetnica iz Donecka v Ukrajini.

Sem prebivalka Harkova v Ukrajini.

! Ista oseba se predstavlja za različne ljudi.

➔ Dezinformacije

DEL 2

Kako delujejo dezinformacije?

Namen dezinformacij ni nujno prepričati, ampak povzročiti zmedo.
Taktike vključujejo:

Ne vem več, komu
lahko zaupam!

! **Preusmerjanje**
opozarjanje na
nepovezana ali komaj
povezana vprašanja

! **Posmehovanje**
zasmehovanje
„dvomljivcev“, uporaba
sarkazma

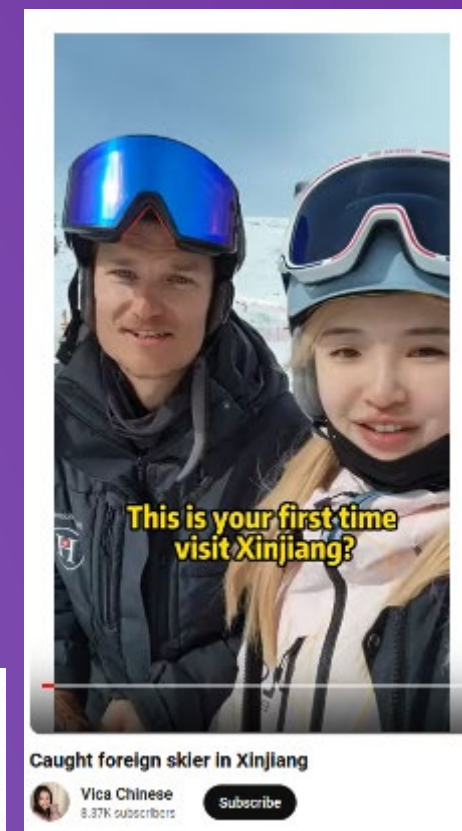
! **Zavajanje**
napačno
predstavljanje in
napadanje stališča
drugih

! **Preobremenjevanje
s podrobnostmi**
odvrčanje pozornosti
od glavne teme

! **Napad**
strašenje „dvomljivcev“
z uporabo agresivnega
ali ponižujočega jezika

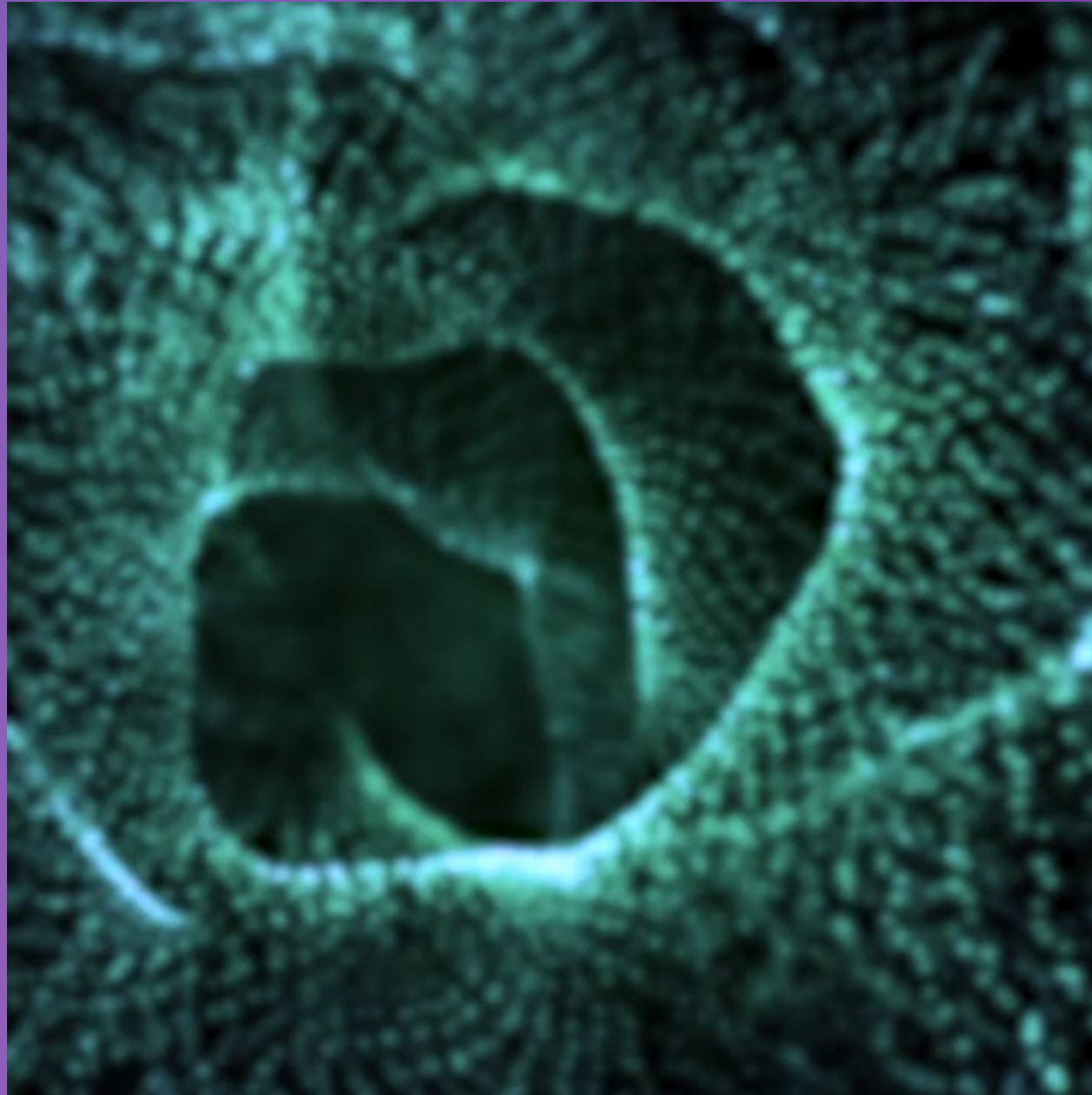
Del 2: Kako deluje dezinformacije?

! Dezinformacije niso le na družbenih medijih – pojavljajo se tudi v tradicionalnih medijih

House cleaning
Expectation:

DEL 3

Kako se odzvati na dezinformacije?

Ne odzovite se prehitro!

Ustavite se

Razmislite

Če ste v dvomih, **preverite**

✓ Vsebino

Ali se naslov in vsebina ujemata? Ali je vsebina smiselna?

✓ Medij/URL

Ali je zanesljiv? Ali je to, kar mislite, da je?

✓ Avtorja

Ali je zanesljiv/kvalificiran?

✓ Datum

Kdaj je bila vsebina objavljena?

✓ Slika

Ali dejansko prikazuje to, kar pravi?

✓ Druge vire

Ali drugi viri poročajo o tej zgodbi? Kateri?

Bodite pozorni na svojo pristranskost!

Premislite, preden delite

Kako lahko **VI** prispevate k boju proti dezinformacijam?

**Ne verjemite vsega,
kar slišite**

✓ Kritično premislite, preverite svoje vire in se ne pozabite ustaviti in razmisliti, preden se odzovete.

Ozaveščajte

✓ Delite pridobljeno znanje s prijatelji in družino, TODA ...

**Ljudi
ne sramotite**

✓ Pokažite empatijo in poskusite razumeti ljudi, ki verjamejo dezinformacijam. Napadanje redko prepriča ljudi!

Preverjevalci dejstev

- Mednarodna mreža za preverjanje dejstev (IFCN) zagotavlja [seznam organizacij za preverjanje dejstev](#), ki so podpisale [kodeks načel IFCN](#)
- [Evropska mreža za standarde na področju preverjanja dejstev](#)
- Poiščite preverjanja dejstev na spletu o temi ali osebi z [Googlovim raziskovalcem preverjanja dejstev \(Google Fact Check Explorer\)](#)
- Oglejte si razkrinkane dezinformacije na [EUvsDisinfo.eu](#)
- [EDMO](#) (evropska opazovalnica digitalnih medijev) prek svojih središč po vsej EU spremlja dezinformacije in se nanje odziva

Nacionalni viri za preverjanje dejstev

AVSTRIJA in NEMČIJA

[GADMO](#)

BELGIJA in NIZOZEMSKA

[BENEDMO](#)

BELGIJA in LUKSEMBURG

[EDMO BELUX](#)

BOLGARIJA in ROMUNIJA

[BROD](#)

HRVAŠKA in SLOVENIJA

[ADMO](#)

CIPER, GRČIJA in MALTA

[MEDDMO](#)

ČEŠKA, SLOVAŠKA in
POLJSKA

[CEDMO](#)

DANSKA, FINSKA in ŠVEDSKA

[NORDIS](#)

ESTONIJA, LATVIJA in LITVA

[BECID](#)

FRANCIJA

[DE FACTO](#)

MADŽARSKA

[HDMO](#)

IRSKA

[EDMO Ireland](#)

ITALIJA

[IDMO](#)

PORTUGALSKA in ŠPANIJA

[Iberifier](#)

Sodeluje s platformami družbenih medijev

(npr. za zmanjšanje širjenja neresničnih ali škodljivih informacij in zaščito uporabnikov)

Sodeluje s partnerji

(npr. državami EU in drugimi državami, mednarodnimi organizacijami)

Spodbuja dostop do informacij

(npr. podpira medijsko pismenost, neodvisne medije in preverjevalce dejstev)

Ozavešča in komunicira

(npr. zagotavlja zanesljive informacije, razkriva in preprečuje dezinformacije)

DEL 4

Vaja

Razdelite se v skupine

Izberite študijo primera in naloge

Pripravite predstavitev

©Freepik

©Freepik

©Freepik

V igri preverite, kaj ste se naučili

Igra Bad News

(na voljo v več jezikih, za starost 14 let in več): igrate vlogo nekoga, ki na spletu širi napačne informacije

Igra Bad News za otroke

(na voljo v manj jezikih, za starost 8 let in več)

Cat Park

(v angleščini, francoščini, nizozemščini in ruščini, za starost od 15 let): vaša naloga je, da z uporabo običajnih tehnik dezinformiranja javnost obrnete proti načrtovanemu parku

Viri:

- Ilustracije avtorja upklyak na platformi Freepik (diapozitivi 1, 2, 3, 7, 9, 10, 15, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 24).
 - Diapozitiv 4:
 - Objava na družbenem mediju o srečanju Olivije Rodrigo in Sabine Carpenter: <https://twitter.com/PopBase/status/1521984278057218050?lang=en>.
 - Videoposnetek aktivacije železne kupole: (3) Iran Spectator na X: „
-

